

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Του ΑΝΡΥ ΜΠΟΡΝΤΩ

Ἡ κατηγορούμενη εἶταν μιὰ γυναῖκα τριάντα περίπου χρονῶν, κατὰ τὴν ἡλικίᾳ της ἂν καὶ φαινότανε πολὺ πρὸ μεγάλης ἡλικίας. Κάποτε θὰ εἶτανε ὁμορφῆ, ἀπὸ τὶς ξανθὲς ἐκείνες καλλονὲς τῶν ὀπίσθων ἢ λάμπης τῶν ματιῶν καὶ ἡ δροσιὰ τῆς ἐπιδερμίδος εὐχαριστοῦν τὸ βλέμμα, ἀδιάφορο ἂν τὰ χαρακτηριστικὰ εἶνε ἀκανόνιστα καὶ τὸ πρόσωπο δὲν εἶχε καμμιά ἔκφρασι.

Ἄν καὶ μαραμμένη, μὲ τὰ μάγουλα βαθυκόλιμα, ἐν τούτοις ἡ φαισιονομία της εἶχε κάποια λεπτότητα καὶ χάρι πού μαρτυροῦσε τὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς της. Χαρακτηριστικὴ σ' αὐτὴ τὴ φαισιονομία, ἦταν ἡ γλυκύτης.

Ἡ Ζάν Μονκλαίρ λοιπὸν —εἶσι λεγότανε ἡ νέα εἶχε δολοφονήσει τὸν ἑραστή της μὲ ρεβόλβερ ἐνῶ κοιμότανε τὴν νύχτα.

Ὁ ἑραστής της ἦταν ἕνας ἐργάτης μηχανικός, πολὺ ἐπιτήδειος στὴν τέχνη του μὲ καλὸ μερομίσθιο, ἀλλὰ δεσποτικός, ἀπότομος, δξύθυμος καὶ ἀγρύλος ὅταν ἔπλενε, πράγμα πού γινότανε πολὺ συχνά.

Αὐτὸ φυσικὰ δὲν εἶτανε τὸ μόνο ἐλαφρυντικόν.

Ἡ κατηγορούμενη ἔφερε τὸ ὄνομα ἐνὸς συζύγου, τὸν ὁποῖον ἄριστος στὴ Γαλλίᾳ γιὰ τὰ ἀκολούθησεν τὸν ἑραστή της στὸ Παρίσι, ὕστερα στὴ Γενεύη καὶ τέλος στὴ Σαβοῖα.

Ὁ ἄνδρας της εἶτανε χαρακτηριστικὸς εἰρηγικὸς καὶ πολὺ συμπαιθνικός.

Στὴν ἀρχὴ ἀπάντοιζε λακωνικὰ στὴς ἐρωτήσεις τοῦ προέδρου. Ὅσο ὅμως προχωροῦσε ὁ τὸς της ἔκαινε κάποια ἐμφρασι. Κράτησα πρακτικὰ αὐτῆς τῆς δίχης καὶ νὰ πάνω κάτω τὴ ἄκουσα.

***

— Στὴ Γαλλίᾳ εἶμεθα ἡσυχου. Ὁ ἄνδρας μου ἦταν σάν ὅλους τοὺς συζύγους, δὲ μπορῶ νὰ πῶ τὸ ἐναντίον. Περγοῦσε τὶς καθημερινὲς στὴ δουλειά του, καὶ τὴν Κυριακὴ μὲ τοὺς φίλους του γλεντώντας. Δὲν ἐνδιαφερότανε πολὺ γιὰ μένα, οὔτε καὶ γιὰ τὸ μικρὸ μας Τενεὸ. Εἶχα συνηθίσει πιά σ' αὐτὴ τὴ κατάσταση.

Εἶχε ἕνα φίλο του τὸν Κλώντ Λαμπάρ, ὁ ὁποῖος ἐρχότανε συχνὰ στὸ σπίτι. Αὐτὸς εἶχε ὑποφέρει πολὺ καὶ μόλις κατορθώσας νὰ σωθῆ ἀπὸ τὴν ἔκρηξι ἐνὸς μεταλλοῦ ὅπου τὸν νόμιζαν χαμένο. Μοῦ διηγοῦτανε συχνὰ πὸς ἔμενε χωρὶς ψωμί καὶ σπέρτα στὴ σκοτεινὴν του τρύπα μετὰ τὴν ἔκρηξι, χωμένος δολοκλήρες ἡμέρες. Καὶ νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθεια μοῦ προκαλοῦσε τὸν ὀκτο. Τὸν λυπόμουνα. Ἦθελε νὰ πηγαίνω μαζί του, μὰ ἐγὼ δὲ μποροῦσα γιὰτί εἶχα τὸν ἄντρα μου. Δὲν μποροῦσα νὰ ἀκολούθησα καὶ τοὺς δύο. Μιά μέρα μοῦ λέγει :

- Ἄς φύγωμε.
- Καὶ ὁ μικρὸς ;
- Ἐχε τὸν πατέρα του.
- Ἄ! ὄχι! ποτέ. Δὲν θέλω νὰ τὸν ἀφήσω. Τὸν ἄνδρα μου, γιὰ, ἀλλὰ τὸν Τενεὸ μου ποτέ, ποτέ!

Ἐπιχείρησεν νὰ μὲ πείθῃ καὶ ἐπειθὴ δὲν τὸ κατόρθωσα μοῦ λέγει τέλος :

- Ἐ! καλά, ἄς τὸν πάρουμε μαζί μας.

Συγκατένευσα. Φύγαμε τὸ πρωί, γιὰ νάχουμε ὅλη τὴ μέρα στὴ διάθεσι μας καὶ γιὰ νὰ μποροῦσαμε νὰ φύγωμε πρὶν νάμῃς νοσησῆ ὁ Ἄντρι Μονκλαίρ. Πῆρα μερικὰ χροῖματα δικά μου, πού εἶχα σ' ἕνα συρτάρι. Εἶχα τὸ δικαίωμα γιὰτί ἦσαν ἀτομικὰ μου. Ὁ Κλώντ ἤρε ἐύκολα θεοί. Καταλαβαίνετε βέβαια πὸς ἡ φημεριόδες ἔγραψαν ἀρετὰ γ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, τὸ διατυμπάνισαν. Μάλιστα συνώδευσαν τὰ ἄρθρα τοὺς καὶ μὲ φωτογραφίες.

Τὴν πρώτη νύχτα ὁ μικρὸς δὲν ἤθελε νὰ κοιμηθῆ ἐγὼ ἐπέμενα νὰ τὸν ναυοῦρισω. Ὁ Κλώντ ἐκνευρίστηκε καὶ μοῦπε θυμωμένα :

- Θέλεις νὰ τοῦ δώσω ἕνα μπάτσο ;
- Δὲν τὸν ἔδωρα ποτέ, ἀπάντησα.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἐπέμενε, γιὰ νὰ μὴ τὸν δυσαρεστήσω, ἔδωρα τὸν Τενεὸ. Καὶ ὁ μικροῦλης πρὶν νὰ κλιθῆ μὲ κοιτάζε παράξενα.

Δὲν ἔξεω ἂν εἶχε ἡ αἰτία αὐτῆ ἡ πρώτη νύχτα, ἀλλὰ ὁ Κλώντ, δὲν μπόρεσε ποτέ νὰ ὑποφέρει τὸ μικρὸ. Ἐτοῖς περνοῦσαν οἱ πρώτες μέρες. Ὁ Κλώντ μ' ἄκουγε. Ἐξακολουθοῦσε νὰ μοῦ κἀμνη δῶρα μὲ τὰ λεπτὰ ποῦ τοῦ εἶδινα. Μὰ ὁ μικρὸς τὸν φοβότανε πάντα. Τὰ παιδάκια εἶνε σάν τὰ ζῶα, καταλαβαίνοντες εὐθὺς ποῖος τὰ ἀγαπᾶ καὶ ποῖος τὰ μισεῖ. Ἐτοῖ ὁ Τενεὸ ἔφρανε μὲ ἔβλεπε τὸν Κλώντ. Αὐτῆ ἡ ἀντιπαλὴ ἀστενοχωροῦσε πολὺ τὸν Κλώντ. Πρέπει νάμῃςτε δικαίω. Κνηγούθου τὸν μικρὸ γιὰ νὰ τὸν πείθῃ, ἐνῶ αὐτὸς μόλις τὸν ἔβλεπε ἐμπνευε δυνατώτερες φωνῆς καὶ ἀρχινοῦσε τὰ κλάμματα.

Κάθε φορὰ πού ἔλειπα ἀπ' τὸ σπίτι καὶ ὁ Κλώντ εὐρίσκαε μόνο του τὸν Τενεὸ ἀρχίζε ἡ ἴδια φασαρία, τὸ ξυλοκόπημα. Λοκίμαζε τὴ δύναμι του, δὲν εἶτανε δικὸ του παιδί καὶ δὲν ἐνδιαφερότανε ποσῶς.

Μὰ ἔμενα ἦταν παιδί μου, ἦταν σπλάγχθον μου, καὶ δὲν μποροῦσα νὰ ὑποφέρω νὰ βλεπῶ τὰ μελανὰ σημάδια καθὲς φορὰ πού ἐπέστρεφα.

Δὲν τολμοῦσα πιά νὰ βγῶ ἔξω. Ἐμένα μέσα μὲ τὸν Τενεὸ ἢ τὸν ἑτέρα μαζί μου ὅταν ἔβγαινα. Τὶς Κυριακὰς ὁ Κλώντ ἤθελε νὰ τὸν ἀφήνωμε ὁλομόνοχα καὶ νὰ βγαίνουμε οἱ δύο μας, μὰ ὅταν εἶδε πὸς ἐπέμενα νὰ τὸν παρῶνα μαζί, ἔπαυσε νὰ περνᾶ πιά τὶς Κυριακὰς μαζί μας.

Μιά μέρα μ' ἔστειλε νὰ τοῦ ἀγοράσω καπνὸ. Δὲν εἶτανε πολὺ

μακριὰ καὶ γιὰ λίγα λεπτὰ δὲν φανταζόμουνα πὸς μποροῦσε νὰ συμβῆ κατὶ. Στὸν γυρισμὸ δὲν ἤρε κανένα, οὔτε αὐτόν, οὔτε τὸν Τενεὸ μου.

Ρώτησα τὴ θυρωρὸ :

- Πού πήγαν καὶ οἱ δύο ;
- Ἐφυγαν μὲ ἄμαξα καὶ οἱ τρεῖς.
- Οἱ τρεῖς ;

— Ναί, οἱ τρεῖς. Ὁ ἄνδρας σας (μὰς νόμιζαν παντρεμένους), τὸ παιδί καὶ ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος.

— Πού πήγαν ;

— Δὲν ἔξεω.

Σκέφθηκα εὐθὺς κατὶ καὶ ἔτρεξα στὸ σταθμὸ τοῦ Βορρά.

- Τὸ τραῖνο τῆς Γαλλίης, σὰς παρακαλῶ ;
- Θά φύγῃ, σὲ λίγο.

Ἐτρεξα καὶ βρῆκα τὸν Κλώντ. Στεκότανε μπρὸς σ' ἕνα βαγόνι καὶ μιλοῦσε μὲ κάποιον.

— Καὶ ὁ Τενεὸ; Πού εἶνε ὁ Τενεὸ μου;

— Δὲν εἶνε ἐδῶ.

Ἄνοιγα ὅμως τὴν πόρτα τοῦ βαγониοῦ καὶ βρῆκα τὸν μικροῦλη μου, πού κρατοῦσε ἕνας φίλος τοῦ Κλώντ, ἕνας ἐργάτης πού γινώριζα ἀπ' τὴ Γαλλίᾳ. Τὸν ἄρπαξα εὐθὺς. Οἱ ὑπάλληλοι φώναζαν :

— Κατεβῆτε! Κατεβῆτε!

Κατέβηκα μὰ μὲ τὸν μικρὸ!

Ὁ Κλώντ δὲν μοῦπε τίποτε καὶ προχωρήσαμε γιὰ τὸ σπίτι. Ἐκεῖ τὸν ρώτησα.

— Γιὰτί τὸν ἔστειλες στὴ Γαλλίᾳ;

— Θάταν καλλίτερα κοντὰ στὸν πατέρα του.

— ἴσως θάταν καλλίτερα κοντὰ στὸν πατέρα του, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν μποροῦσα ποτέ νὰ τὸ κἀνω αὐτό.

Ὅταν ἔχουνε καidi δὲν πρέπει νὰ ἀφήνουν ποτέ τοὺς ἄνδρας τοὺς. Αὐτῆ εἶνε ἡ ἀλήθεια! Σκέπτονται καὶ κἀμνον ἀναλόγιστον περιστάσεων μὰ τὸ ἕνα εἶνε χειρότερο ἀπ' τὸ ἄλλο.

Ἄν δὲν τὰ πάρουν μαζί, τὰ παιδιὰ μένου, παιδιὰ χωρὶς μητέρα καὶ ἐπομένως χωρὶς ἀνάτροφι. Ὅταν κἀλιν τὰ πάρουν μαζί, στεναχωροῦν τοὺς ἄλλους καὶ γίνονται ἀφορητὰ καυγάδων. Ἄλλὰ ὅλα αὐτὰ τὰ καταλαβαίνει καεὶς δὲν πᾶν πᾶ εἶνε ἀργά, ὅταν εἶχε ἀλλάξει ζῶη, ἀφοῦ εἶχε πεθάνει ἠθικῶς καὶ ψυχικῶς ! Ἄρ' τῆ ἔρα καὶ πῆρα μαζί τὸν Τενεὸ ὅλα πῆγαν ἀνάποδα.

Ὁ Κλώντ ὅλο καὶ ἐξαγριωνότανε καὶ ἔδρανε τὸ μικρὸ. Καὶ ὅταν ἐγὼ ἐπιχειροῦσα νὰ τὸν σώσω, ἐκρωγα καὶ ἐγὼ ἔξω. Εἶχα τὴν ἴδια τύχη.

Τὸν ὑπερασπιζόμουνα πολλὰς φορὰς καὶ ἐν τούτοις δὲν ἀπεφάσινα ἐγκαταλείπει τὸν Κλώντ. Ἄλλως τε εἶχα ἐγκαταλείπει ἦδη τὸν ἄνδρα μου καὶ ὁ κόσμος θὰ μὲ ἔπαιρνε τότε γιὰ μιὰ γυναῖκα τιποτένια. Ὅχι, δὲν εἶμαι τὸν δρόμου. Πῆγαμε στὴ Γενεύη καὶ καταλήγαμε ἐδῶ, ὅπου μὲ προσέφεραν μὲ θέσι. Ὅσο περνοῦσαν ἡ μέρες πηγαίνουμε καὶ χειρότερα. Γιὰ τὸν Κλώντ δὲν ὄπηχε ἄλλη διασκεδάσις ἀπὸ τὸ νὰ δερῆν τὸν μικρὸ. Μ' αὐτὸ διασκέδαζε τῆς ὥρες τῆς ἄνιας του.

Ἐνα βράδυ ἤθελε πρὸ μεθυσμένος ἀπὸ τὰ συνηθισμένα. Κρατοῦσε ἕνα ρεβόλβερ.

- Πρόσεχε! μοῦπε, εἶνε γεμάτο!
- Τὶ θὰ τὸ κἀμης; ρώτησα τρομαγμένη.
- Θά ἐξακαθάρσω τοὺς λογαριασμούς «του».
- Ποιανού;
- Τοῦ Τενεὸ!

Ἐτρεξα νὰ τοῦ ἀρπάξω τὸ ὄπλο. Ἀντιστάθηκε. Καὶ τὸ ἔβαλλε στὸ μάγουλο τοῦ μικροῦ. Δὲν κινήθηκα, ἦμουνα παγομένη περιμένα...

Ἐπειρὰ πὸς μόλις κινήθω, ἡ κινήθει τὸ παιδί, ὁ Κλώντ θὰ τραβοῦσε. Καὶ τὸ παιδί χωρὶ νὰ ἔξωι τὶ συμβαίνει δὲν κουνήθηκα κ' αὐτό. Φαινότανε φοβισμένο τὸ παιδάκι μου. Ἐγὼ ἔξερα δολοκλήρη, δὲν ἤξερα τὴ νὰ κἀμω, ὅταν σὲ λίγο ὁ Κλώντ κατέβασε ἡσυχὰ τὸ ὄπλο καὶ κοιμήθηκε.

Τότε πῆρα τὸ ρεβόλβερ πού εἶτανε ἐπάνω στὸ τραπέζι, δίπλα του. Εἶχα τὸ ἕνα τὸ πόδι στὸ κροβάτι καὶ τὸ ἄλλο στὸ πάτωμα γιὰ νὰ στηριχθῶ. Τράβηξα ἀπὸ πολὺ κοντὰ, στὸν κρόταφο, ἐκεῖ ὅπου εἶνε ἀσφαλὲς ὁ θάνατος...Δὲν κινήθηκε...τελείωσε...

***

Ὅταν ἡ κατηγορούμενη τελείωσε τὴν ἀπολογία της, ἔκρωσε τὴ πρόσωπο στὰ χέρια της, σάν νὰ μὴν ἤθελε νὰ ξαναθῆ τὴν ἀκρίσια ἐκείνη σκηνὴ πού περιέγραψα.

Τὴν παθητικὴ οἰκτιρὴ πού ἀκολούθησε διέκοψε ὁ πρόεδρος μὲ τὴν ἐρώτησι :

— Καὶ ὕστερα, τί ἐκάματε ;

Ἄπάντησε μὰ φρεσί πού ἔκαμε νὰ ἀνατραχίσῃ ἀπὸ συγκίνησι ὅλο τὸ ἀκροατήριον.

— Φίλησα τὸν μικροῦλη μου, τὸν Τενεὸ μου, τὸν θησαυρὸ μου!

Ἄλλως τε γιὰ αὐτὸν ἐργάστηκεκα...

Μετὰφρ. Idem

